
Zápis ze zasedání Komise pro vědu AS UK ze dne 20. června 2024

Přítomní: PhDr. David Greger, Ph.D. (PedF), prof. PhDr. Michal Kubát, Ph.D. (FSV), doc. ThDr. Pavla Damohorská, Ph.D. (HTF), JUDr. Michal Říha, Ph.D. (PF), Ing. Jan Hrabovský (MFF), doc. PhDr. RNDr. Josef Stráský, Ph.D. (MFF), Ngoc Hung Hoang (3.LF)

Omluveni: doc. Mgr. Cyril Brom, Ph.D. (MFF), doc. MUDr. Karel Ježek, Ph.D. (LFP), prof. RNDr. Jan Černý, Ph.D. (PřF), PharmDr. Eduard Jirkovský, Ph.D. (FaF), Mgr. Karel Šima, Ph.D. (FF), prof. MUDr. Jan Trka, Ph.D. (2.LF), doc. RNDr. Jiří Dolejší, CSc. (MFF), prof. MUDr. Zuzana Mořovská, Ph.D. (3.LF)

Hosté: prof. PhDr. Ladislav Kříštof, Ph.D. (prorektor UK), prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc. (prorektor UK), prof. PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D. (prorektorka UK), Ing. Alexandr Kandakov, Ph.D. (RUK, vedoucí OMS), Mgr. Jiří Chvátal (RUK, OAS)

Program:

1. Zahájení a schválení zápisu
2. Aktuální zprávy z oblasti vědy a doktorského studia
3. Postdoktorandi na UK (definice, vykazování, podpora a možnosti financování)
 - a. Podklady k Fondu JUNIOR
 - b. Zavedení a definování pojmu „postdoktorand“ na UK (OR č. 23/2021) a materiál „Strategie pro podporu postdoktorandů“
4. Návrh úpravy kritérií HŘ a JŘ – představení finální verze

1. Zahájení a schválení zápisu

Dr. Greger, předseda Komise pro vědu přivítal přítomné a poděkoval jim za jejich účast. K zaslanému zápisu z dubnového jednání komise neměl nikdo žádné připomínky a byl schválen tichým souhlasem.

2. Aktuální zprávy z oblasti vědy a doktorského studia

Prof. Kříštof – Novela ZVŠ neprošla ještě druhým čtením, což znamená, že budeme mít více času na úpravu našich vnitřních předpisů. Objevila se i druhá novela ZVŠ, která se týká restrukturalizace NAÚ na akreditační agenturu. Paralelně by se měl připravovat i zcela nový ZVŠ. K novému zákonu 130 zatím také nejsou žádné novinky. Příští týden zasedá RVVI, pokračují práce na návratových grantech v rámci GAČR. Úprava je zaměřená na návraty po kariérních pauzách, ať již ze zahraničí či žen z mateřské a rodičovské dovolené. Probíhají diskuse o hodnocení VŠ 2025+ dle metodiky 17+, které bude probíhat (bohužel) souběžně s naším interním hodnocením. Zasedá v pracovní skupině za ČKR v rámci MŠMT a sledují to. Hodnotící panely si budou VŠ sestavovat samy, což není příliš šťastné. Cílem je, aby nebyl systém příliš vychýlen.

V pondělí půjde na KR a VR návrh na složení mezinárodní rady (12 osob) k pětiletému hodnocení. Práce na fakultách probíhají v různé intenzitě. Nejsou tam zatím komplikace. Složení rady bude zveřejněno.

3. Postdoktorandi na UK (definice, vykazování, podpora a možnosti financování)

3.a. Podklady k Fondu JUNIOR

Prof. Voldřichová Beránková – Fond JUNIOR nám umožňuje v rámci dvouletých projektů přitahovat na UK nadějně postdoktorandy. Požadavkem je obhájená dizertační práce v posledních 5 letech. RUK tyto osoby finančně podporuje, fakulta následně doplácí sama min. 1000 EUR. V posledních letech se bohužel stalo, že nám zahraniční univerzity tyto lidi přetáhly. Do budoucna bychom mohli lépe pracovat s absolventy tohoto programu, pracují s nimi jednotlivé fakulty, avšak UK jako celek nikoliv. Prof. Strakoš navrhl, aby se do budoucna mohli hlásit i Češi a Slováci, kteří absolvovali na zahraničních univerzitách.

Dr. Greger doplnil, že často nepodávají přihlášky kvalitní lidé a pokud ano, tak jdou do zahraničí, kde mají výrazně vyšší mzdy. Ve statistikách nebudou uvedeni jen ti, kteří nastoupili a odešli, ale budou tam i ti, které jsme vybrali, ale nenastoupili.

Dr. Kandakov – Mají k tomu i statistiky, není problém je doplnit. Problém, že nám odcházejí lidé kvůli financím, se stává často. Jsou však i situace, kdy není fakulta s postdokem spokojená.

Dr. Greger – Jak ten proces probíhá? Často mu přišlo, že tam nejsou příliš dobří lidé. Následně zjistil, že je tam politický proces nominace, kdy fakulta vydá doporučené pořadí, k čemuž se následně přihlíží. Tedy finální pořadí nemusí odpovídat reálné kvalitě uchazečů. Jak to v tomto ohledu funguje a jak se to dá řešit?

Prof. Voldřichová Beránková – Jednání komise se zúčastnila, fakulty předaly nominace a jimi preferované pořadí, k čemuž se přihlíželo, ale ne absolutně. Komisi se občas někteří kandidáti umístění na 2. či 3. místě líbili více, jak ti umístění na místě prvním. Takže ano, přihlíží se k preferenci fakult, ale není to tak, že by se musel první v pořadí přijmout. Dr. Greger – Děkuje, přijde mu žádoucí, že se to automaticky nerespektuje. Zajímalo by jej, jak často se stává, že komise někoho doporučí, ale fakulta ho nepřijme. Původně čekal, že dostaneme tabulku, kde bude informace o počtu financovaných postdoků, místo toho však přišla tabulka s rozepsanými prostředky, což naopak považuje za ideální. Přesto si myslí, že vést obě tabulky (počty přijatých postdoků i vynaložené prostředky) je užitečné, i s ohledem na výkazy fakult.

Dr. Kardakov doplnil, že fakulty musí k jimi preferovanému pořadí uvést i stručné odůvodnění, proč je ten či onen kandidát na daném místě.

3.b. Zavedení a definování pojmu „postdoktorand“ na UK (OR č. 23/2021) a materiál „Strategie pro podporu postdoktorandů“

Prof. Křišťoufek – Bude rád, když mu pošlou členové komise připomínky k definici postdoktoranda, stále se na ní pracuje a nebrání se další specifikaci. Postdoci jsou v Principech a Rozpisu bonifikováni, je zde motivace s nimi pracovat, ale v současné chvíli výkazy o jejich počtech bohužel neodpovídají realitě.

Dr. Greger – Je dobré si vyjasnit co to ten postdok je, popř. zda nemít více kategorií (zahraniční/domácí).

Prof. Křišťoufek – Skupina postdoků v ČR nebyla v minulosti velmi rozvíjena, strategie předložený na KR se stále rozvíjí. Pracují na vytvoření vzdělávacího systému, součástí bude i zpřesnění definice. Vše do sebe zapadlo a zhmotnilo se v podání MSCA COFUND, který obsahuje velké množství požadavků na podobu systému, aby mohl být přidělen. Mentoringový systém, vytvoření systému dalšího vzdělávání a péče o postdoky. Mentoringový systém už představili na KR. Snaží se co nejvíce využít synergií s aktivitami pro doktorandy, jsou tam jisté překryvy. Bude rád za nápady a připomínky od komise.

Dr. Greger – O MSCA COFUND neví bohužel nic mimo to, že takový projekt existuje. Což je škoda, protože pak nemá šanci skrze to nalákat více lidí. Plánujeme o něm zvyšovat povědomí? Bylo by dobré připravit stručný briefing vč. podmínek financování. Druhá věc byly Cxepats in Science, což je podobný typ mentoringu, kterému se asi chceme věnovat.

Prof. Křišťoufek – Mentoringový program neposílán, protože sice na KR již byl, ale bude předkládán v upravené podobě na KR v červenci. Zřizují infodays k evropským projektům, ale bohužel o to není příliš velký zájem.

Dr. Greger – Nemyslí si, že by o to neměli lidé zájem, ale třeba jim jen termín nevyhovuje. Možná informace o tom nedoteče ke konkrétním lidem. Sám neví, že se něco takového pořádá. Kdyby k tomu byl materiál, tak si jej rád přečte a členové jej mohou následně přeposlat na své fakulty. Je dobré sdílet třeba i jen odkazy.

Prof. Křišťoufek – Sdílení informací je složité, často je vše na RUK stránkách, ale ne na fakultních. Co se týče MSCA, tak se jedná o dvě paralelní věci: MSCA Postdoctoral Fellowships, kdy někdo zvenku napíše projekt s tím, že by rád na UK působil v konkrétním týmu na konkrétním projektu. To probíhá a pomáháme fakultám tím, že byla vypsána témata, která jsou zveřejněna v tabulce spolu se školiteli a základní anotací projektu. Zájem evidujeme, Evropské centrum vědy pak pomáhá zájemcům s psaním projektů. Informace samozřejmě lze šířit, rád je komisi přepošle. Pak je zde MSCA COFUND, což je svým způsobem MSCA Postdoctoral Fellowships uvnitř instituce s tím, že to částečně kofinancujeme. Je striktně dané, jak má vypadat: tvoří se nezávislý mezinárodní panel atd. Na výsledek nyní čekáme, první příjezdy mohou být od roku 2025 a má se jednat o 20 postdoků. Na rozdíl od Junioru to umožňuje poskytnout konkurenceschopné podmínky, abychom k nám přitáhli skutečně kvalitní lidi. Kofinancování spočívá v tom, že instituce platí stejnou částku, jako EU, je to 50/50. Představuje si, že to bude kofinancování ze strany UK, nikoliv ze strany fakult. Kofinancování vyšší jak 10 % ze strany fakult by pro ně mohl být limitující. Byl by rád, aby podmínky byly rovné a postdoci se dostali i na fakulty, které na to nyní nemají.

Dr. Greger – Junior je nyní 56 tisíc, kolik bude těch 50 % u tohoto?

Prof. Křišťoufek – Prostředky mají být ve výši asi 3800 EUR.

Dr. Greger – Měl by se ve WhoS udělat příznak postdoka, který by ale dle něj měl následně sám vypřchat, tedy aby tam byla kolonka s údajem, kolik let mají od zisku Ph.D. Pochopil ale, že takhle to nefunguje, protože lidé nám ze systému nevypadnou, přestože již neplní definici postdoka. Vykázaná čísla pak neodpovídají.

Mgr. Chvátal – Samotný příznak je vázán na pracovní smlouvu. Jak to reálně probíhá, to bychom museli zkoumat u konkrétních postdoků. Nyní není ucelený požadavek na to, jak máme evidovat vzdělání osob přicházejících zvenku.

Dr. Greger – Pro příklad: Nyní přijímal na Primus novou slečnu, vyplňoval do systému u kolonky postdok pouze ano/ne. Slečna začne tuto definici naplňovat za půl roku, ale to tam nemá jak uvést a pokud si neudělá poznámku, tak to tam již nikdo nikdy neopraví. I to ovlivňuje naše vykazování, kdy nízká čísla mohou ovlivňovat i to, že lidé jsou zadáváni do systému ještě před naplněním formální definice a pak se to neupraví.

Prof. Křišťoufek – Nyní je vykazováno méně jak 200 lidí, což je administrativně zvládnutelné na úrovni RUK, kdy bychom rozhodovali, kdo je či není postdokem. Je třeba ale připravit materiál, který stanoví jednotlivá kritéria. Není si jist, jak moc udržujeme v našich systémech informace o ukončení Ph.D., resp. zda to vůbec evidujeme.

Dr. Greger – Zajímá jej, kolik vykazují postdoků naše fellow 4EU+ univerzity. Jak jsme na tom ve srovnání s nimi? Možná jsme dobří a jen o tom nevíme, ale může to být i naopak.

Prof. Křišťoufek – Zásadní otázka je, koho považujeme za externistu, tedy co je to člověk „zvenku“, nyní za něj považujeme i kohokoliv i z jiné fakulty (úroveň 1). Musíme zjistit, jak důležité to je a jakou roli to hraje ve výkaznictví.

Dovede si představit, že takto mohou lidé rotovat na LF, ale k tomu asi nedochází. Úroveň 2 je říct si, zda je postdokem Čech, který neabsolvoval Ph.D. na UK. Úroveň 3 jsou pak absolventi ze zahraničí.

Dr. Říha doplnil, že v aplikaci akreditace se vyplňují údaje z CV včetně roku a místa absolvování Ph.D.

Mgr. Chvátal – CV se tam sice vyplňuje, ale v případě postdoků, kteří se nepodílejí na výuce a nejsou součástí akreditačního programu, tak tyto údaje nepotřebujeme evidovat, a je otázka, zda je to vůbec evidováno (a pokud ano, tak zda správně).

Prof. Křišťoufek – Mimo externosti je další otázka, zda se jedná jen o VP nebo i AP. Změna by vedla reálně k tomu, že se rozřežou úvazky a nic se nezmění. Dávalo by mu smysl, aby byli postdoci jen VP, ale dovede si představit, že bude mít vedle toho částečný AP úvazek.

Dr. Greger – Bylo by dobré dostat feedback od 4EU+ univerzit – bylo by zajímavé slyšet jejich názory na to, co má být rolí postdoka.

Mgr. Altová – Vnímá to tak, že se v zahraničí na postdoka přihlásí lidé a vybere se ten nejlepší. Je pak jedno, odkud ten člověk přichází, pokud je nejlepší. Je dobré se podívat na to, co ten člověk dělá, a odpoutat se od toho, odkud pochází. Umožní to i našim excelentním lidem, aby zde zůstali.

Prof. Křišťoufek – Je nešťastné, že se propásla příležitost v Kariérním řádu, kde postdoci nejsou definováni. Můžeme tento předpis novelizovat, ale znamená to 17x to zopakovat při propisování do předpisů jednotlivých fakult a navíc, než se to dostane do praxe, tak to potrvá rok a půl.

Dr. Greger – Funguje to tak i v zahraničí, kdy je vybírán prostě ten nejlepší uchazeč. Jsme rádi, když si uchováme naše excelentní studenty, ale nejsme pak konkurenceschopní v zahraničí.

4. Návrh úpravy kritérií HŘ a JŘ – představení finální verze

Prof. Kuklík – Jedná se již o třetí verzi dokumentu, ale není to jediná součást část změn, které v HŘ a JŘ nastaly či nastanou. Proběhlo několik kol diskusí o tom, jaké máme o celém procesu představy a co je na něm třeba změnit. Snažili se najít kompromis a dosáhli s fakultami shody na tomto návrhu. Společný návrh LF a FaF byl rektorkou iniciován v tom smyslu, že pokud se LF dokáží dohodnout, tak jejich návrh podpoří. Bylo dosaženo i shody s FTVS, že příloha 1.5 vyhovovala všem. Návrh PŘF a MFF je také dohodnut s fakultami. Dle něj jsou jednotlivá ustanovení přijatelným kompromisem, jelikož bylo vše projednáno s fakultami. Poslední připomínky přišly těsně před zasláním materiálu a dvě přišly i po deadlinu. Snažili se do OR doplnit požadavky, které považujeme za důležité – jde nám např. o posílení postavení komisi a doporučujeme skládat je mezinárodně. Zároveň chtějí vydat i metodické pokyny pro komise. Cílem je dále zefektivnit a zjednodušit ta řízení. Zároveň byla již konána dvě řízení v AJ před VR, přestože byli pochybnosti o možnosti tak činit, tak to máme schválené i z MŠMT. Budeme tato řízení i nadále podporovat. Chtějí celý proces zjednodušit v celé řadě ohledů.

Snažili se do materiálu promítnout, že se jedná o pedagogicko-vědecké tituly a pedagogická stránka činnosti je důležitá. Na fakultách je ale různorodá praxe. Tam ustoupili o něco méně a otázky spojené s pedagogickou činností jsou výrazným posunem. Vědecká rada si vyžádala, že chceme od uchazečů v JŘ specificky odpovědět na otázku o školení doktorandů. Více to budeme korigovat až budeme vědět o finální podobě reformy doktorského studia.

Dr. Greger – Diskuse v minulosti byla velmi kritická zejména k podobě materiálu. Ujišťoval se proto, jaký je stav dokumentu, a přeposlal jej komisi s dodatkem, že se počítá se zapracováním dalších připomínek. Je nešťastné, že bylo na projednání málo času, červnová komise neměla tolik prostoru k připomínkování. Nasdílel materiál komisi a připomínky k němu přišly velmi kritické. *Následně připomínky přečetl.*

Dr. Šima nesouhlasí, že některé připomínky od děkanů i členů komise byly zapracovány a jiné ne bez toho, aby to bylo odůvodněno. Doc. Bromovi mimo jiné nevyhovoval proti rozpětí počtu publikací, i prof. Trka měl s materiálem obdobný problém. Dr. Jirkovskému tam chybí posílení rolí komisí.

Prof. Kuklík – Většina komentářů je z důvodu, že koncepčně vycházíme z původního dokumentu. Má však za to, že tam nikde rozpětí nezůstala, je třeba se dívat na dokument po přijetí revizí. Je samozřejmě možné tabulky zredukovat, ale pak ten systém nedává smysl. Kdybychom do toho zasáhli zcela radikálně, tak bychom museli přeakreditovat všechna řízení.

Dr. Greger – Přijde mu, že se většina připomínek nevypořádala.

Prof. Kuklík – Materiál vzniká z původního návrhu, k němuž byly připomínky. Východiskem je však novelizace stávajícího materiálu, proto to vypadá, jak to vypadá. Je třeba vnímat limity změn.

Dr. Greger – Pokud to měníme, tak bychom to měli měnit pořádně.

Prof. Kuklík – Se stávajícím stavem ale nikdo spokojený není, proto to měníme. Materiál byl dán k připomínkám i VR.

Dr. Greger – Stávající stav je nedostatečný, ale komise považuje i nyní předložený návrh za nešťastný. Přes léto k němu zašle své připomínky písemně.

Prof. Kuklík – Prodiskutovat to chce, cílem je přijít s dokumentem, který bude skutečným posunem.

Dr. Greger – Bude se jednat o hlavní bod jednání zářijové komise.

Dr. Říha – Může se zeptat na harmonogram schvalovacího procesu? Nebylo by šťastné takto koncepční materiál nakonec dořešit pozměňovacími návrhy.

Prof. Kuklík – Toto se koncepčně shrne v září po VR. Jedna možnost je říct si, že je zde prostor pro to to dále vylepšit či můžeme dojít k jinému závěru. Tento dokument je OR, které se schvaluje po projednání ve VR, na AS to formálně nemusí být předloženo. Pro ně je ale AS UK důležitým orgánem, proto to projednávají i s Komisí pro vědu AS UK. Podrobnější materiál bude k přírodovědným a matematickým oborům, ale lze přepracovat tak, aby to bylo přeneseno na opatření děkanů. Původní dohoda ale byla, že se jen zlepšuje původní koncepcí.

Dr. Greger – Např. prof. Černý navrhl, aby řízení probíhala čistě v AJ, čímž dosáhneme ještě větší internacionalizace.
Prof. Kuklík – Formuláře jsou dvojjazyčné, řízení v AJ tedy možné je. Za všechny připomínky je každopádně rád. Vidí tam sám možnost větších úprav v dokumentu, pokud se na tom shodneme i s děkany. Možností řešení je zde více, jsme flexibilní.

Dr. Greger – Děkuje za reakce. Další krok je nyní na straně komise, aby zaslali své připomínky písemně, a v září se k tomu vrátíme. Pošleme je každopádně dostatečně předem.

Prof. Kuklík – Potřebujeme detailněji upravit kvalitativní otázky, je třeba si to více vyjasnit. Materiál se stále mění, pošle Komisi pro vědu koncem června čistopis po jednání připomínek na VR.

Zapsala: Amáta Vohradská, tajemnice AS UK

Schválil: PhDr. David Greger, Ph.D., předseda Komise pro vědu AS UK

Zápis ke stažení [zde](#) .